

“Ernani” koosnes kolmest raamist

Toomas Kuter

Rahvusoper Estonia etendas Pärnu kontserdimajas Giuseppe Verdi loomingu varasemasse perioodi kuuluvat ooperit “Ernani”.

Kuigi Estonia teatris 2002. aastal rambivalgust näinud lavastus on esimene “Ernani” etekanne Eestis, on paljud aariad kõikidele ooperikunsti austajatele teada ja tuntud. Siinkohal võib näitena tuua de Silva retsiitatiivi ning aaria, samuti Elvira imeilusa aaria.

Lavastus, orkester ja koor

Rahvusoperi “Ernani” parima osa moodustavad kolm suurepäraselt raami. Neist esimese Arne Miku klassikaline, itaalia ooperi parimaid traditsioone arvestav lavastus, milles pole midagi üleliigset, ometi on kõik üdini ooperlik. Teiseks dirigent Jüri Alperteni korrektselt, parajalt vaoshoitult ning hea tunnetusega juhitud orkester ning kolmandaks Elmo Tiisvaldi paik pandud ooperikoor.

Need kolm raami tagaksid ooperi igakülgse õnnestumise, kui nendele langeks lõviosa tegevusest ja muusikalisest dramaturgiast.

Paraku on ooperis oluline, kui mitte kõige olulisem roll kanda solistidel. Ooperi muusikalise ning sõnalise sisu süntees on see, mille solistid peaksid kuulajani tooma.

Tugev bariton ja bass

Verdi “Ernani” on põhilised tegelased Ernani (Vello Jürna), don Carlo (Aare Saal), de Silva (Leonid Savitski) ja Elvira (Pille Lill). Kui üks sellest kvartetist sisuliselt puudub, jääb vajaka midagi kogu ooperis.

“Ernani” on solistide jaoks raske ooper. Küllalt dramaatiline tenoripartii ja head hingamist nõudev bassiosa, lisaks sopranipartii, mida maailma ooperitraditsioone arvestades

Pille Lill (vasakul) ja Riina Airene “Ernani”. Harri Rospu

on reeglina laulnud koloratuur-sopranid.

Pärnus etendunud “Ernani” parimateks osatäitjateks kujunesid Aare Saal Don Carlona ja Leonid Savitski de Silvana. Aare Saalile don Carlo partii istub, mitmes tema lauldud soolonumbris pääses esile solisti ilusa tämbriga bariton, samuti mõjusa Saal suurepäraselt kolmanda vaatuse stseenis koos kooriga.

Oli nauditav kuulata baritoni, kelle ülemise registri noodid olid koondatud, kaetud ja kõlasisid samal ajal pingutuseta. Samuti laulis Leonid Savitski suurepärase tehnika ja tunnetusega. Hea hingamine, mis põhineb õigel laulukoolil, lubas Savitskil häälega mängida, ja teda oli nauditav kuulata.

Pille Lille Elvira mõjus jõulise ja tugevana. Lill laulis puhalt ja pingutuseta ära kõik käigud ja noodid, kuid ometi sooviks teda rohkem kuulda ja näha veristide loomingut esita-

mas. Meenutagem, et nii suurepäraselt Mimid, kui oli Pille Lille Mimi Puccini “Boheemis”, pole Eestis vist olnudki.

Iga etendus on kordumatu

Kuigi “Ernani” ei kuulu klassikaliste *bel canto* ooperite hulka, sooviks ilmselt iga ooperitundev ja armastav inimene siiski kuulda ilusat laulu. Ja seda kõikide hääleliikide esituses.

Ooper pole võimalik ilma tenorita. Siit hädad algasidki. Võiks arvestada, et kui solistile on laulmine põhitöö, eeldab see partiiga hakkamasaamist. Kui kvartetist, kes moodustasid “Ernani” põhituumiku, Lill, Savitski ja Saal valdasid partiid, siis Jürna puhul oli paraku partii solistist üle.

Tenor on põhjamaises kliimas tundlik, võib-olla oli solistil lihtsalt halb päev. Seda tuleb kõikidel interpretidel ette. Kuid ooperietendusele, mida oli Pärnus vaid üks, jättis see oma jälje.